

โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริ  
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี  
ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

๑. หลักการและเหตุผล

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงห่วงใยเด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาชนในถิ่นทุรกันดาร และพระราชทานความช่วยเหลือผ่านโครงการต่าง ๆ ทั้งด้านโภชนาการ การส่งเสริมคุณภาพการศึกษา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักเรียนในพระราชานุเคราะห์ การฝึกอาชีพ การควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน การส่งเสริมสหกรณ์ หน่วยแพทย์พระราชทาน และการส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน มีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถพัฒนาตนเอง และชุมชนทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน หน่วยงานต่างๆ ได้ร่วมสนองงานตามพระราชดำริ โดยดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ได้จัดทำให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ที่เน้นนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๔) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เข้าร่วมสนองงานตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี โดยร่วมกับโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี (สสท.) ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานโครงการเริ่มต้นจากโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน และสานต่อด้วยโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน รับผิดชอบในการวางระบบบัญชี และให้ความรู้ด้านการบัญชีที่เหมาะสมแก่ครู และนักเรียน โดยน้อมนำแนวพระราชดำริใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ให้ “เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Development) ในการพัฒนาคน พัฒนาการเกษตร สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม และเป็นการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Development) เชื่อมโยง ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม พร้อมทั้งน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้พระราชทานแก่พสกนิกรไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๑๗ เป็นแนวทางการพัฒนาโดยบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานที่ร่วมสนองงานตามพระราชดำริ ได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง และกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นต้น รับผิดชอบในการสอนแนะนำการจัดทำบัญชีกิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมผลิตทางการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครู และนักเรียน เพื่อฝึกหัดให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ด้านการบัญชี ให้รู้จักการคิดคำนวณเลข รู้จักวางแผน ในการจำหน่ายสินค้า และผลผลิตปลูกฝังให้รักการจดบันทึกบัญชี อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทำให้รู้จักการใช้บัญชีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการจดบันทึกบัญชี สำหรับโครงการส่งเสริมสหกรณ์นักเรียน

๒.๒ เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้หลักประชาธิปไตย และร่วมพัฒนาภูมิปัญญาทางบัญชี

๒.๓ เพื่อสร้างวินัยทางการเงินให้เกิดแก่ครอบครัว และสถาบันการศึกษา

๒.๔ เพื่อสร้างเครือข่ายการจัดการภูมิปัญญาทางบัญชี ระหว่างโรงเรียน นักเรียน และขยายผลไปสู่ผู้ปกครอง

### ๓. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียน/ครูของโรงเรียนในสังกัด ตชด./สพฐ./สช./พศ./กทม./อปท. จำนวน ๒,๐๓๗ ราย จำนวน ๕๑ จังหวัด ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา, ปทุมธานี, ฉะเชิงเทรา, จันทบุรี, ตราด, สระแก้ว, นครนายก, บุรีรัมย์, สุรินทร์, Mukdahan, ยโสธร, ศรีสะเกษ, อำนาจเจริญ, อุบลราชธานี, อุดรธานี, เลย, สกลนคร, หนองคาย, บึงกาฬ, หนองบัวลำภู, ขอนแก่น, นครพนม, พิชญะโลก, อุดรดิตถ์, เพชรบูรณ์, ตาก, เชียงใหม่, เชียงราย, พะเยา, ลำปาง, แม่ฮ่องสอน, แพร่, น่าน, นครศรีธรรมราช, กระบี่, สุราษฎร์ธานี, ชุมพร, ระนอง, พังงา, สงขลา, พัทลุง, สตูล, ปัตตานี, ยะลา, ตรัง, นราธิวาส, เพชรบุรี, ราชบุรี, ประจวบคีรีขันธ์, กาญจนบุรี และกรุงเทพมหานคร

### ๔. วิธีดำเนินการ

#### ๔.๑ สำนักส่งเสริมพัฒนาการบัญชีและถ่ายทอดเทคโนโลยี ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑.๑ กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของโครงการฯ

๔.๑.๒ จัดทำโครงการเสนออธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์อนุมัติโครงการ

๔.๑.๓ สนับสนุนเอกสาร แบบพิมพ์ สมุดบัญชี และคู่มือ

๔.๑.๔ รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงแนวทางการพัฒนาโครงการให้บรรลุเป้าหมาย

๔.๑.๕ ติดตามประเมินผล (รวบรวม/วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อบริหารโครงการ)

๔.๑.๖ ร่วมรับเสด็จสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี โดยประสานงานกับโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (สสท.) แจ้งกำหนดการเสด็จพระราชดำเนินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และรวบรวมกระแสพระราชดำรัสที่สำคัญเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

๔.๑.๗ สรุปผลการดำเนินงานโครงการประจำปีงบประมาณ

#### ๔.๒ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ การจัดอบรม/สอนแนะนำการจัดทำบัญชี

(๑) ศึกษาข้อมูลของโรงเรียนในพื้นที่ ประสานงานกับหน่วยงานร่วมบูรณาการ เพื่อวางแผนในการอบรมแบบบูรณาการ

(๒) จัดทำแผนอบรม และแจ้งให้โรงเรียนทราบ

(๓) อบรม/สอนแนะนำการจัดทำบัญชี

- **กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน** ให้แก่นักเรียน/ครู ๕๒๔ โรงเรียน ๆ ละ ๓ - ๕ ราย รวม ๒,๐๓๗ ราย ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนไม่ได้

- อบรม/สอนแนะนำการจัดทำบัญชีกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน เน้นสอนการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการบันทึกบัญชี และการบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีรับ - จ่ายกิจกรรมสหกรณ์ และบัญชีย่อย
- กำกับแนะนำการจัดทำบัญชีฯ โรงเรียนละ ๑ ครั้ง
- ติดตามการจัดทำบัญชีฯ โรงเรียนละ ๑ ครั้ง

กลุ่มที่ ๒ จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนได้ แต่จัดทำรายงานทางการเงินไม่ได้

- อบรม/สอนแนะนำการจัดทำรายงานทางการเงิน เน้นสอนการปิดบัญชีประจำวัน/เดือน/ภาคเรียน และการจัดทำรายงานทางการเงิน
- กำกับแนะนำการจัดทำรายงานทางการเงิน โรงเรียนละ ๑ ครั้ง
- ติดตามการจัดทำรายงานทางการเงิน โรงเรียนละ ๑ ครั้ง

กลุ่มที่ ๓ จัดทำบัญชีสหกรณ์นักเรียนได้ จัดทำรายงานทางการเงินได้

- อบรม/สอนแนะนำการใช้ข้อมูลรายงานทางการเงิน เน้นสอน

การใช้ข้อมูลรายงานทางการเงิน

- กำกับแนะนำการใช้ข้อมูลรายงานทางการเงิน โรงเรียนละ ๑ ครั้ง

- ติดตามการใช้ข้อมูลรายงานทางการเงิน โรงเรียนละ ๑ ครั้ง

- **ต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียงและบัญชีรับ - จ่าย** ให้แก่นักเรียน จำนวน ๔,๕๐๐ ราย

- อบรมสอนแนะนำการจัดทำบัญชีต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียงและบัญชีรับ - จ่าย

ในครัวเรือน จำนวน ๔,๕๐๐ ราย

- ติดตามการจัดทำบัญชีต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียง และบัญชีรับ - จ่าย

ในครัวเรือน ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนที่สอนแนะนำ (๒,๒๕๐ ราย)

- **สรุปผลการดำเนินงานโครงการประจำปีงบประมาณ** ส่ง สตท. (สิงหาคม ๒๕๖๕)

๔.๒.๒ การรับเสด็จสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ

สยามบรมราชกุมารี /การนิเทศงาน

(๑) เข้าร่วมประชุมกับจังหวัด และส่วนล่วงหน้า เพื่อกำหนดจุดถวयरายงาน และจัดทำหนังสือแจ้งร่างกำหนดการเสด็จพระราชดำเนินให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ทราบ

(๒) จัดเตรียมข้อมูลในการถวयरายงาน ได้แก่ สมุดบัญชีของกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และกิจกรรมผลิตทางการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน/บัญชีต้นกล้าเศรษฐกิจพอเพียง การจัดบอร์ด รายงานกำไรขาดทุน รายงานทรัพย์สิน หนี้สิน และทุน สมุดบัญชีของนักเรียน และผู้ปกครอง

(๓) มอบหมายเจ้าหน้าที่ร่วมรับเสด็จในทุกจุดที่เกี่ยวข้อง

(๔) จัดทำรายงานผลการรับเสด็จแจ้งอธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เช่น กระแสพระราชดำรัสที่สำคัญ ข้อมูลที่ถวयरายงาน เป็นต้น

๔.๓ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐ ดำเนินการ ดังนี้

๔.๓.๑ ติดตามประเมินผลกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย ร้อยละ ๒๐ ของโรงเรียนที่วางแผน (จำนวน ๑๐๕ โรงเรียน) เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่ ตลอดจนประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ และบันทึกข้อมูลของเกษตรกรในระบบฐานข้อมูลตามแบบที่กำหนด

๔.๓.๒ ร่วมรับเสด็จสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี / นิเทศงานกับโครงการส่วนพระองค์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี (สสท.)

๔.๓.๓ รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการตามแบบที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

๔.๓.๔ รวบรวมสรุปผลการดำเนินงานโครงการประจำปีงบประมาณ ส่ง สพด. (๑๐ กันยายน ๒๕๖๕)

## ๕. พื้นที่ดำเนินการ

โรงเรียนในโครงการตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

## ๖. ผู้ดำเนินการ

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ๕๑ จังหวัด

## ๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

## ๘. งบประมาณโครงการ

งบประมาณจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

## ๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจวิธีการจดบันทึกบัญชี สำหรับโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

๙.๒ นักเรียนได้ร่วมคิด ร่วมเรียนรู้หลักประชาธิปไตย และร่วมพัฒนาภูมิปัญญาทางบัญชี

๙.๓ ครอบครัว และสถาบันการศึกษา เกิดการสร้างวินัยทางการเงิน

๙.๔ มีเครือข่ายการจัดการภูมิปัญญาทางบัญชี ระหว่างโรงเรียน นักเรียน และขยายผลไปสู่ผู้ปกครอง

## ๑๐. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

เชิงปริมาณ : จำนวนกลุ่มเป้าหมายตามโครงการฯ ได้รับการสอนแนะนำการจัดทำบัญชี (จำนวน ๒,๐๓๗ ราย)

เชิงคุณภาพ : ร้อยละ ๗๐ ของกลุ่มเป้าหมายตามโครงการพระราชดำริมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี

: ร้อยละ ๑๕ ของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการฝึกอบรมสามารถยกระดับการจัดทำบัญชีกิจกรรมสหกรณ์นักเรียนได้

---